

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

2 V. sedere ad dexteram Patris conueniat Christo secundum quod Deus
est

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

bere. So¹ Stephanus dicit Act. 7. Ecce video celos apertos, & filium hominis stantem à dextris virtutis Dei, ergo videtur, quod Christus non sedeat ad dexteram Patris.

Sed contra est, quod dicitur Marc. vlt. Dominus quidem Iesus postquam loquutus est eis, ascendit in celum, & sedet à dextris Dei.

Respondeo dicendum, quod in nomine Sessionis possumus duo considerare, videlicet quietem, secundum illud Luc. vlt. Sedere hic in ciuitate. Et etiam regiam, vel iudiciariam potestatem, secundum illud Proverb. 20. Rex qui sedet in solio iudicij dissipat omne malum intuitu suo. Vt ergo modo Christo conuenit sedere ad dexteram Patris Vno quidem modo in quantum aeternaliter manet incorruptibilis in beatitudine Patris, quae eius dextera dicitur, secundum illud Psal. 15. Delectationes in dextera tua vsque in finem. Vnde August. dicit in libro de Symbolo. Sedet ad dexteram Patris: Sedere, habere intelligit, quod modo dicimus de quocunque homine, in illa patria sedet per tres annos. Sic ergo credite Christum habitare in dextera Dei Patris: beatus enim est, & ipsius beatitudinis nomen est dextera Patris. Alio modo dicitur Christus sedere ad dexteram Dei Patris, in quantum Patri corregit, & ab eo habet iudiciariam potestatem: sicut ille, qui considerat Regi ad dexteram, asidet ei in regnando, & iudicando. Vnde August. dicit in alio serm. de Symbolo. Ipsam dexteram intelligit potestatem quam accepit ille homo susceptus à Deo, ut venias iudicandus qui prius venerat iudicandus.

Ad primum ergo dicendum, quod (sicut Damasc. dicit in 4. libro) non localem dexteram Patris dicimus. Qualiter enim, qui circumscriptibilis est, localem adipiscitur dexteram? Dextera enim, & sinistra eorum, quae circumscribuntur sunt. Dextera autem Patris, dicimus gloriam, & honorem Diuinitatis.

Ad secundum dicendum, quod ratio illa procedit, secundum quod sedere ad dexteram intelligitur corporaliter. Vnde August. dicit in quodam sermone de Symbolo. Si carnaliter acceperimus quod Christus sedet ad dexteram Patris, ille erit ad sinistram. Ibi autem, scilicet in aeterna beatitudine, omnis dextera est, quia nulla est ibi miseria.

Ad tertium dicendum, quod (sicut Greg. dicit in hom. ascensionis) sedere iudicantis est: stare vero pugnantis, vel adiuuantis. Stephanus ergo in labore certantis positus, stantem vidit, quem adiutorem habuit. Sed hunc post ascensionem Marc. sedere scribit, quia post ascensionis suae gloriam, index in sine videbitur.

COMMENTARVS.

In hoc articulo docet D. Thomas hanc esse metaphoram locutionem, & metaphoram consistere in duabus vocibus, scilicet in verbo sedere, quod non significat corporaliter sedere, sed existere, permanere, habitare, pacifice possidere: & in voce dextera, quae non significat partem corporis humani, nec localem situm: sed diuinam beatitudinem, vel potestatem iudicandi & regendi. Quae expositione posita facile intelligitur, quomodo Christus dicatur sedere ad dexteram Dei. Et hinc etiam expediuntur facillime omnia, quae D. Tho. in reliquis articulis tractat. Nam si per dexteram Dei intelligamus beatitudinem per essentiam, sic Verbum diuinum etiam ut Deus sedet ad dexteram Patris, id est, existit in eadem gloria, beatitudine, & dignitate, quam habet pater: non tamen ita proprie dicitur Pater sedere ad dexteram filij, quia illa particula, ad, videtur ordinem, seu authoritatem originis importare. At vero si per dexteram intelligamus participationem creatam diuinæ beatitudinis, & potestatis, sicut hæc non est collata Christo, ut Deo, sed ut homini: ita non conuenit illi sub hac ratione sedere ad dexteram patris, ut Deo, sed ut homini. Præterea, si dex-

tera Dei, significet absolute participationem diuinæ beatitudinis, sic non soli Christo, sed omnib. beatis competit sedere ad dexteram Dei, iuxta illud ad Ephes. 2. Conuersi/citauit nos, & con/federe nos fecit in celestibus in Christo Iesu. Nam in Christo tanquam in capite omnes resurgimus, & ascendimus, & per ipsum datur nobis spes resurgendi, & ascendendi, ac perpetuo beatitudinem possidendi, quod est, sedere ad dexteram Dei, iuxta hanc explicationem. Si autem dextera Dei, quasi per antonomasiam significet eminentem participationem diuinæ beatitudinis præ cæteris alijs creaturis, cum quadam dominatiua potestate quasi propria, & connaturali, sic proprium est Christi, sedere ad dexteram Dei, iuxta illud ad Hebr. 1. Ad quem autem angelorum dicit aliquando: Sede à dextris meis. Quanquam enim hic locus intelligi possit de filio ratione diuinæ naturæ: tamen & proprius intelligitur de Christo, ut homine (sicut infra dicemus) & ex vno sensu necessario sequitur alius. Nam si Christus est verus Dei filius sedens à dextris Dei in vera æqualitate cum Patre, necesse est, ut etiam in quantum homo, gloria, & maiestare præcedat omnes creaturas, atque adeo, ut etiam secundum humanitatem ad dexteram Dei sedeat præ omnibus creaturis. Et hæc sufficiunt ad explicationem omnium articulorum sequentium, quia nulla in eis occurrit difficultas circa D. Thomæ contextum: de re autem ipsa in disputatione sequenti nonnihil dicemus.

ARTICVLVS II.

Utrum sedere ad dexteram Patris conueniat Christo secundum quod Deus.

Ad secundum sic proceditur. Videtur quod sedere ad dexteram Patris, non conueniat Christo, secundum quod Deus. Christus enim, secundum quod est Deus, est dextera patris. Sed non videtur idem esse dextera alicuius, & ille, qui sedet ad dexteram eius. Ergo Christus secundum quod est Deus, non sedet ad dexteram Patris.

2. Præterea. Marc. vlt. dicitur, quod Dominus Iesus assumptus est in celum, & sedet à dextris Dei: Christus autem non est assumptus in celum, secundum quod Deus: ergo etiam neque secundum quod Deus sedet à dextris Dei.

3. Præterea. Christus, secundum quod Deus, est æqualis patri, & Spiritus sancto. Ergo si Christus, secundum quod Deus sedet ad dexteram patris: par ratione & Spiritus Sanctus sedebit ad dexteram Patris & Filij, & ipse Pater ad dexteram Filij, & Spiritus sancti, quod nusquam inuenitur.

Sed contra est, quod Damasc. dicit, quod dexteram Patris dicimus gloriam, & honorem diuinitatis, in qua filius Dei exiuit ante secula, ut Deus & patri consubstantialis.

Respondeo dicendum, quod ut ex prædictis patet, nomine dextera tria intelligi possunt. Vno modo, secundum Damasc. gloria diuinitatis: alio modo, secundum August. beatitudo patris: tertio modo, secundum eundem, iudiciaria potestas. Sessio autem, ut dictum est, vel habitationem, vel regiam, seu iudiciariam dignitatem designat. Vnde sedere ad dexteram patris nihil aliud est, quam simul cum patre habere gloriam diuinitatis, & beatitudinem, & iudiciariam potestatem: & hoc immutabiliter & regaliter. Hoc autem conuenit filio Dei, secundum quod Deus. Vnde manifestum est, quod Christus, secundum quod Deus, sedet ad dexteram patris. Ita tamen quod hac propositio, ad qua transitiva est, solam distinctionem personalem importat, & originis ordinem, non autem gradum naturæ, vel dignitatis, qui nullus est in diuinis personis: ut in prima parte habitum est.

Ad pri-

Ad primum ergo dicendum, quod filius Dei dicitur dextera Patris appropriate, per modum, quo etiam dicitur virtus Patris. Sed dextera Patris secundum tres significationes predictas, est aliquid commune tribus personis.

Ad secundum dicendum, quod Christus secundum quod homo, est assumptus ad diuinum honorem, qui in predicta seſe o- ne designatur. Sed tamen ille honor diuinus conuenit Christo in quantum est Deus, non per aliquam assumptionem, sed per eternam originem.

Ad tertium dicendum, quod nullo modo potest dici, quod Pater sedet ad dexteram Filij, vel Spiritus Sancti, quia Filius & Spiritus Sanctus trahunt originem à Patre, & non è conuerso. Sed Spiritus Sanctus proprie potest dici sedere ad dexteram Patris, vel Filij, secundum sensum predictum: licet secundum quandam appropriationem attribuatur Filio, cui appropriatur a qualitas: sicut dicit Aug. quod in Patre est vnitas, in Filio equalitas, in Spiritu Sancto vnitas, equalitatisque connexio.

ARTICVLVS III.

Virum sedere ad dexteram Patris, conueniat Christo secundum quod homo.

318.
Locis sup. ar.
2. induc. lib.
4. c. 2. a med.

Ad tertium sic proceditur. Videtur quod sedere ad dexteram Patris, non conueniat Christo, secundum quod homo. Vt enim Damasc. dicit, dexteram Patris dicimus, gloriam & honorem diuinitatis. Sed honor & gloria diuinitatis, non conuenit Christo, secundum quod homo. Ergo videtur, quod Christus, secundum quod homo, non sedeat ad dexteram Patris.

2. Præterea. Sedere ad dexteram regnantis, subiectionem excludere videtur: quia qui sedet ad dexteram regnantis, quodam modo illi conuegnat. Christus autem, secundum quod homo, est subiectus patri: ut dicitur 1. ad Corint. 15. Ergo videtur, quod Christus secundum quod homo, non sit ad dexteram patris.

gloss Amb. in
hoc loco, 10. 5.

3. Præterea Rom. 8. super illud, Qui est ad dexteram Dei, exponit gloss. id est, equalis patri in honore, quo Deus pater est: vel ad dexteram patris, id est, in potioribus bonis Dei. Et super illud Hebr. 1. Sedet ad dexteram maiestatis in excelsis, & gloss. id est, ad equalitatem patris: super omnia, & loco, & dignitate. Sed esse equalem Deo, non conuenit Christo, secundum quod homo: nam secundum hoc ipse dicit Ioan. 1. 4. Pater maior me est. Ergo videtur, quod sedere ad dexteram patris, non conueniat Christo, secundum quod homo.

lib. 2. de sym-
bol. c. 7. no. 10.
ge à pri. to. 9.
Ephes. 1.
artic. preced.

Sed contra est, quod August. dicit in sermone de symbolo. 1. ipsam dexteram, intelligit potestatem, quam accepit ille homo ge à pri. to. 9. susceptus à matre, ut veniat iudicaturus, qui prius erat iudicandus.

artic. preced.

Respondendo dicendum, quod (sicut dictum est) nomine dextera patris, intelligitur, vel ipsa gloria Deitatis ipsius, vel beatitudo eterna eius, vel potestas iudiciaria, & regalis. Hæc autem prepositio, ad, quendam accessum ad dexteram designat, in quo designatur conuenientia cum quadam distinctione, ut supra dictum est. Quod quidem potest esse tripliciter. Vno modo, ut sit conuenientia in natura, & distinctio in persona, & sic Christus, secundum quod filius Dei sedet ad dexteram patris, quia habet eandem naturam cum patre. Vnde predicta conueniunt essentialiter filio, sicut & patri, & hoc est esse in equalitate patris. Alio modo secundum gratiam vnionis, que importat è conuerso distinctionem naturæ, & vnitatem personæ. Et secundum hoc Christus secundum quod homo: est filius Dei, & per consequens sedens ad dexteram patris: ita tamen, quod ly secundum quod non designet conditionem naturæ, sed vnitatem suppositi: ut supra expositum est. Tertio modo potest predictus accessus intelligi secundum gratiam habitualement, qua

abundantior est in Christo præ omnibus aliis creaturis, in tantum quod ipsa natura humana in Christo est beator cateris creaturis, & super omnes alias creaturas habens regiam, & iudiciariam potestatem. Sic igitur filij secundum quod, designat conditionem naturæ, Christus, secundum quod Deus, sedet ad dexteram Patris, id est, in equalitate Patris: secundum autem quod homo, sedet ad dexteram Patris: id est, in bonis paternis potioribus, præ cateris creaturis, id est, in maiori beatitudine, & habens iudiciariam potestatem. Si vero ly secundum quod, designet vnitatem suppositi, sic etiam secundum quod homo, sedet ad dexteram patris secundum equalitatem honoris: in quantum scilicet, eodem honore veneratur ipsum filium Dei, cum natura assumpta, ut supra dictum est.

Ad primum ergo dicendum, quod humanus Christi secundum conditionem suam naturæ non habet gloriam, vel honorem Deitatis: quam tamen habet ratione personæ, cui vnitur. Vnde ibidem Damasc. subdit. In qua scilicet gloria Deitatis, Dei filius existens ante secula, ut Deus & Patri consubstantialis sedet, conglorificatus carne eius: adoratur enim vna hypostasis vna adoratione cum carne sua, ab omni creatura.

Ad secundum dicendum, quod Christus secundum quod homo, subiectus est patri, prout ly secundum quod, designat conditionem naturæ, & secundum hoc non competit ei sedere ad dexteram patris, secundum rationem equalitatis, secundum quod est homo. Sic autem competit ei sedere ad dexteram patris, secundum quod per hoc designatur excellentia beatitudinis, & iudiciaria potestas super omnem creaturam.

Ad tertium dicendum, quod esse in equalitate patris, non pertinet ad ipsam naturam humanam Christi, sed solum ad personam assumptam: sed esse in potioribus bonis Dei, secundum quod importat excessum aliarum creaturarum, conuenit etiam ipsi naturæ assumptæ.

ARTICVLVS IV.

Virum sedere ad dexteram Patris, sit proprium Christi.

319.
3. dist. 22. q. 1.
artic. 3. q. 1.

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quod sedere ad dexteram Patris, non sit proprium Christi. Dicit enim apost. Ephes. 2. quod Deus conuersus ait nos, & conuersus fecit in celestibus in Christo Iesu. Sed resuscitari non est proprium Christi. Ergo etiam pari ratione nec sedere ad dexteram Dei in excelsis.

2. Præterea. Sicut Aug. dicit in li. de Symbolo, Christum sedere ad dexteram patris, hoc est, habitare in eius beatitudine. Sed hoc multis aliis conuenit. Ergo videtur, quod sedere ad dexteram patris, non sit proprium Christi.

3. Præterea. Ipse dicit Apoc. 3. Qui vicerit, dabo ei sedere mecum in throno meo sicut & ego vici, & sed cum patre meo in throno eius. Sed per hoc sedet Christus ad dexteram patris, quod sedet in throno eius, ergo etiam & alij qui vincunt, sedent ad dexteram patris.

4. Præterea. Mat. 20. Dominus dicit: Sedere ad dexteram meam, vel sinistram, non est meum dare vobis, sed quibus paratum est à patre meo. Hoc autem frustra diceretur, nisi esset aliquibus paratum. Non ergo sedere ad dexteram conuenit soli Christo.

Sed contra est, quod dicitur ad Hebr. 1. Ad quem angelorum dixit aliquando, Sede à dextris meis: id est, in meis bonis potioribus, vel mihi secundum diuinitatem equalis? quasi dicat, ad nullum. Sed angeli sunt superiores aliis creaturis, ergo multo magis nulli alij conuenit sedere ad dexteram patris quam Christo. Respondendo dicendum, quod (sicut dictum est) Christus dicitur sedere ad dexteram Patris in